

**A fizikai és info-kommunikációs
akadálymentesítés szakmai háttérének kialakítása**
TÁMOP- 5.4.5-07/1-2007-0001
projektzáró kiadvány

A projekt az Európai Unió támogatásával és az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósult meg.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
ÚMFT infovonal: 06 40 638 638
nfu@nfu.gov.hu • www.nfu.hu

Befektetés a jövőbe

Új Magyarország
FEJLESZTÉSI TERV

Szerkesztette:

Kovács Zsuzsanna
Simonics Benjámín
Szentkatolnay Miklós

Felelős kiadó:

Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány
Tóth Egon, a Kuratórium elnöke

A kiadvány megjelenését gondozta:

Strategic Scope Kft.

A kiadvány elérhető: a Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány honlapján:
www.fszk.hu, valamint a www.hozzaferes.hu oldalon.

© Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány

Minden jog fenntartva. Jelen kiadványt tilos reprodukálni, adatrendszerben tárolni, bármely formában vagy eszközzel – elektronikus, fényképeszeti úton vagy más módon – a kiadó engedélye nélkül közölni.

Társadalmi Megújulás
Operatív Program
5.4.5/07/01

„A fizikai és info-kommunikációs akadálymentesítés szakmai
háttérének kialakítása”

Záró kiadvány
2010. január

Készítette:
Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány

Tartalomjegyzék

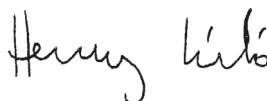
Köszöntő a Szociális és Munkaügyi Minisztérium részéről	5
Bevezető gondolatok a Fogyatékos Emberek Szövetségeinek Tanácsa részéről	6
Előszó Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány	7
A kiemelt projekt története	8
A kiemelt projekt eredményeinek bemutatása	10
A kiemelt projekt eredményeinek fenntartásra vonatkozó stratégia bemutatása	10
Establishing a Professional Framework for Physical and Info-Communications Accessibility	16
Könnyen érthető verzió	26
<i>Mellékletek</i>	
<i>DVD 1 - Zárókiadvány hangoskönyv formában, látássérültek számára</i>	
<i>Az Egy akadály két oldala fotópályázat képei</i>	
<i>Képzési katalógus</i>	
<i>Tanulmányok</i>	
<i>DVD 2 - Oktatófilmek</i>	

Köszöntő

A Szociális és Munkaügyi Minisztérium mindig is kiemelten kezelte a fogyatékos emberek életminőségének jobbítására irányuló törekvéseket. Mindezt jól példázza a Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány által megvalósított TÁMOP 5.4.5. „A fizikai és info-kommunikációs akadálymentesítés szakmai hátterének kialakítása” című kiemelt projekt. Az esélyegyenlőségi elvek érvényesülésének a strukturális alapok forrásaira támaszkodó projekttervek sorában kiemelkedő szerepe volt a TÁMOP 5.4.5-nek. Míg a jogi hátteret „A Fogyatékosokkal élő személyek jogairól szóló egyezmény”, illetve a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló törvény biztosítja, addig a szakmai alapot az Új Országos Fogyatékosügyi Program adja. A projekt négy szakmai témacsoportját úgy terveztük meg, hogy azok a felsőoktatás és a felnőttképzés lehető legszélesebb körét érintsék. Így érhető el, hogy minél több szakember elsajátítsa a fogyatékosági ismereteket, a jelnyelvet vagy az ehhez kapcsolódó szakmai ismereteket, illetve a speciális képzettséggel hiánypótló képzések jöhetnek létre. A projekt beváltotta a hozzá fűződő reményeket és igen gazdag, az elvárnál nagyobb számú, képzési kínálatot hozott létre. A képzések disszeminációjával jelentős áttörést várunk a társadalmi tudatformálásban, valamint az egyes szakterületeken a szükséges ismeretek magas szintű és tudatos alkalmazásával az akadálymentesítés minden területén.

A projekt zárása egyben újabb, kapcsolódó programok nyitánya is, hiszen a projekteket meghatározó akciótervben biztosítjuk a folytatáshoz szükséges forrásokat, hiszen a kidolgozott programokat széles körben kívánjuk elérhetővé tenni.

Budapest, 2009. december

Dr. Herczog László
szociális és munkaügyi miniszter

Bevezető gondolatok a Fogyatékos Emberek Szövetségeinek Tanácsa részéről

A Fogyatékos Emberek Szövetségeinek Tanácsa (FESZT) célkitűzése szerint a hazai fogyatékosügy területén tevékenykedő országos hatáskörű társadalmi szervezeteket fogja össze annak érdekében, hogy tagságuk mind szélesebb társadalmi elfogadottságot nyerjen és ezáltal önrendelkező életvitelt, aktív társadalmi részvételt, emberi és állampolgári jogaik érvényesülését, esélyegyenlőségük javítását valósítsák meg.

A Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány által megvalósult TÁMOP 5.4.5. „A fizikai és info-kommunikációs akadálymentesítés szakmai hátterének kialakítása” című kiemelt projektben a tagszervezetek delegáltjai aktívan képviselték a fogyatékos emberek érdekeit a rendszeresen megrendezett érdekegyeztető fórumokon. Figyelemmel kísérték a szakértőkkiválasztását, a munkacsoportok működését, a képzési modulok tematikájának és tananyagainak kialakítását és személyes tapasztalatokat szereztek a kísérleti képzésekről. Szóbeli és írásos tanácsokkal segítették a fejlesztési munkálatokat. A közös kétéves munka meggyőzte képviselőinket arról, hogy a kiemelt projekt egy jelentős mérföldkő a magyar fogyatékosügy történetében. Bízunk abban, hogy a képzési modulokon keresztül a társadalom kiemelkedően széles körét sikerül megszólítani és a FESZT céljai mellé állítani.

Budapest, 2009. december

dr. Hegedűs Lajos
a FESZT alelnöke

Előszó a Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány nevében

Közalapítványunk szakmai fejlesztéseinek és az általa nyújtott szolgáltatásainak sorában jelentős szerepe van a TÁMOP „5.4.5. A fizikai és info - kommunikációs akadálymentesítés szakmai hátterének kialakítása” megnevezésű projektnek, amely első kiemelt projektünk.

A projekt fő célja volt, hogy az akadálymentesség eszméjén túlmutatóan az egyenlő esélyű hozzáféréshez, azaz a komplex akadálymentes környezet és szolgáltatások megteremtéséhez eredményes és hatékony ismereteket nyújtó tudásbázist – képzési programokat – hozzon létre, és terjessze azt. Több mint 60 programot fejlesztettünk ki a felsőoktatás, valamint a felnőttképzés számára. Az egyes szakterületek, szakemberek számára tervezett tananyagok kidolgozása a „Semmit rólunk, nélkülünk” elv szellemében, közösen történt az érintettekkel, akik saját tapasztalattal rendelkeznek a környezeti akadályokról, és akik folyamatosan képviselik az egyenlő esélyű hozzáférés szemléletét.

A projekt megvalósítása során a lehető legszélesebb körből igyekeztünk fejlesztő szakembereket bevonni – területi megoszlás, nők és férfiak aránya, érintettek bevonása – hogy integráns, a szakmai elvárásoknak megfelelő, korszerű tananyagok szülessenek. A fejlesztési folyamatoknak széles nyilvánosságot biztosítottunk a kommunikáció különböző eszközeivel, mint például országos és regionális rendezvények, érdekvédelmi fórumok szervezése, teljes körűen akadálymentes honlap működtetése, hírlevelek, szóróanyagok készítése és terjesztése, újságírói workshop rendezése, TV spot elkészítése és vetítése. A folyamatos párbeszéd alapján született észrevételeket beépítettük anyagainkba.

Reméljük, hogy a folytatásra is lesz módunk, hiszen a képzési programok fenntarthatósága lesz fejlesztési eredményeink jövőbeli záloga.

Budapest, 2009. december

Tóth Egon
kuratóriumi elnök

A kiemelt projekt története

A projekt háttere, megközelítése

A projekt fő célja az egyenlő esélyű hozzáféréshez és teljes akadálymentes környezet létrehozásához eredményes és hatékony ismereteket biztosító tudásbázis létrehozása és elterjesztésének megalapozása volt. A tudásbázis létrehozása a felsőoktatási tananyagfejlesztésben, valamint felnőttképzési programok kidolgozásában valósult meg. Közvetett célunk volt a fogyatékos emberek életminőségének javítása, az önálló életvitelük és társadalmi integrációjuk erősítését szolgáló teljes körű akadálymentesítés, az egyenlő esélyű hozzáférés megvalósításának folyamatos szakmai elősegítése; a speciális ismeretanyagra épülő, más szakmai alapképzésbe integrált, továbbá posztgraduális oktatási formák keretében megvalósuló képzési programok létrehozása.

A teljes körű környezethasználat kialakítása révén, az állam által biztosított szolgáltatásokhoz való hozzáférés elősegítésével nőhet a munkába helyezett – kiemelten a közszolgáltatások körében elhelyezkedő - megváltozott munkaképességű emberek, ezzel emelkedhet az aktív adófizetők száma, növekednek az állam bevételei, csökkennek az állam szociális terhei.

A teljes körű akadálymentesítés eléréséhez a dolgozó, tevékenykedő emberek felkészítése szükséges, hogy szemléletükben megjelenjen az egyenlő esélyű hozzáférés elve, valamint a szolgáltatások kialakításában érvényesüljön az egyetemes tervezés eszméje.

A projekt története

A kiemelt projektet 2007 júniusában készítette elő a Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány (jogelőd szervezete, a Fogyatékosok Esélye Közalapítvány) Akadálymentesítési Programirodája. Az előkészítés során a projektötletet előzetes megvalósíthatósági tanulmányban és a kötelező projekt adatlapon küldte be a kiemelt projektek eljárásrendjének megfelelően a Szociális Munkaügyi Minisztérium részére. Természetesen, már az ötlet kidolgozása is a „Semmit rólunk, nélkülünk” elv érvényesítésével, a fogyatékos emberek érdekvédelmi szervezeteinek, valamint számos szakember bevonásával történt. A kormány támogató döntése alapján, a TÁMOP 5.4.5 „A fizikai és info-kommunikációs akadálymentesítés szakmai hátterének kialakítása” című kiemelt projekt megvalósításra kerülhetett. A projektet előkészítő munkacsoportban történt egyeztetéseket követően, 2007. december 1-én indult el a lebonyolítás. A projektben vállalt célkitűzésünk 25 akkreditált képzési program létrehozása volt, amelyet jelentősen túlszárnyaltunk a kidolgozás során.

A projekt megvalósítást közvetlenül előkészítő fázisban közbeszerzési eljárás keretében kiválasztott közvélemény kutató cég bevonásával, országos szintű felmérést végeztünk a tervezett képzési programok felhasználhatóságával, a fogyatékosügyi és akadálymentesítési tudások aktuális állapotával kapcsolatban. (A kutatásról szóló beszámoló a záró kiadvány mellékleteként, az elektronikus adathordozón megtalálható.) További közbeszerzési eljárásokban kiválasztottuk a projekthez kapcsolódó kommunikációs és rendezvényszervezési tevékenységek ellátását biztosító ügynökséget, valamint a projekt team működését és a képzésfejlesztés színvonalát meghatározó

minőségbiztosítási partnert. A humán erőforrás (menedzsment és szakmai vezetők) biztosítása mellett, a jogi, közbeszerzési biztonságot nyújtó partnerek is bevonásra kerültek a versenyszabályok betartásával. A szakmai fejlesztéseket külső szakértőkből kialakított munkacsoportokkal végeztettük, akiket nyílt szakértői pályázat keretében választottunk ki. A képzésfejlesztési munka az alábbi 4 témacsoportban indult el több mint száz képzésfejlesztési szakember közreműködésével.

- I. Egyetemes és akadálymentes tervezés*
- II. Egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása*
- III. Jelnyelvi képzések és továbbképzések*
- IV. Speciális képzési programok*

A fejlesztés folyamatában bevontuk a fogyatékos emberek érdekvédelmi szervezeteinek szakembereit, akik közvetlenül érvényesíthették tudásukat és tapasztalataikat a képzési programok és tananyagok kidolgozása során.

A kiemelt projekt önálló kommunikációs stratégiával valósult meg, amellyel széles társadalmi kört céloztunk meg, többek között önálló weblap fejlesztése és működtetése által: **www.hozzaferes.hu**.

A projekt részeként lehetőségünk nyílt egy akadálymentes mintairodát kialakítani a projektben dolgozó munkatársak számára, valamint további jelentős eszközbeszerzést végrehajtani. A kidolgozásra került képzési programjaink többségét - kísérleti képzések lebonyolításával - országszerte teszteltük, a próbaképzések tapasztalatait pedig minden esetben beépítettük a végleges programokba, tananyagokba.

A teljes képzési repertoárhoz tartozó tankönyvek és segédanyagok, szakirodalom, nyomtatott és multimédiás formában elérhetők 2010 márciusától a közalapítványnál, valamint digitális tananyagfejlesztésünk eredményeként e-learning vagy digitalizált tananyagként a **www.tudastar.fszk.hu** weboldalon.

A kiemelt projekt eredményeinek bemutatása

A projekt eredménye 64 db képzési program, amelyeket a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek megvalósításában közreműködő szakterületek továbbképzési rendszereiben (FAT, PAT, építész, mérnök, szociális, egészségügyi, közigazgatási) fogunk akkreditáltatni. Az akkreditált továbbképzéseken kívül, a felsőoktatási intézmények számára is előkészítettünk befogadásra képzési programokat.

A kidolgozott képzési programokat tartalmazó képzési katalógusunk a záró kiadvány mellékleteként, valamint az elektronikus adathordozón is megtalálható.

A hagyományos tananyagformátumok (könyv, CD, DVD) megjelentetése mellett igyekeztünk megfelelni a XXI. század új oktatási lehetőségeinek, kihívásainak is, hiszen létrehoztunk egy olyan elektronikus tudástárat, amelyben egyenlő esélyű módon (akadálymentesen) hozzáférhetővé tettük minden általunk kidolgozott képzési programot és a kapcsolódó szoftvereket, filmeket, hazai és külföldi szakirodalmak jegyzékét.

A projekthez kapcsolódóan kialakításra került egy korszerű oktatóterem, tovább fejlesztettük a filmfelvételek készítésére létrehozott stúdióinkat, amelyben elsősorban a jelnyelvi területhez kapcsolódó filmfelvételek zajlottak, továbbá létrehoztunk egy kommunikációs eszközparkot, amelyben a speciális kommunikációs eszközök teljes tárházát gyűjtöttük össze. A jövőben az eszközök kiállítását, work-shopokon való bemutatását valósítjuk meg, valamint esetlegesen kölcsönzésre bocsátjuk érintett fogyatékos személyek számára.

A képzési programok fejlesztéséhez kapcsolódóan létrehoztunk egy közel 300 darabból álló, könyveket és elektronikus adathordozókat (filmeket) tartalmazó szakmai könyvtárt, amelyben a hazai és külföldi szakirodalom legfrissebb anyagai érhetők el a szakemberek és az érdeklődők számára.

A kiemelt projekt által generált szervezeti kihívásokra is sikerült reagálnunk, hiszen a projekt időszakában a Közalapítvány maga is akkreditált felnőttképzési intézménnyé vált. Ezzel lehetőség nyílt arra, hogy a kidolgozott képzések egy részénél, a képzési programok magas szintű lebonyolítóivá váljunk.

Összességében egy olyan tudásbázist hoztunk létre, amely egységes szemléletben tárgyalja a fogyatékosügy, azon belül pedig a fizikai és info-kommunikációs akadálymentesítés, vagyis az egyenlő esélyű hozzáférés szakmai kihívásait és feladatait.

A kiemelt projekt eredményeinek fenntartására vonatkozó stratégia bemutatása

Az elért eredmények fenntarthatóságának biztosítása érdekében a Közalapítvány létrehozott egy szakértői munkacsoportot, mellyel kidolgoztattuk az elért eredmények, képzési programok fenntarthatóságát elősegítő stratégiai tanulmányt. A munkacsoport az alábbi célkitűzés alapján dolgozott:

TÁMOP 5.4.5. eredményeinek a következő konstrukcióban történő továbbvitelére egy olyan stratégia kidolgozása, amely a létrejött eredmények fenntarthatóságát, illetve a létrejött tudásnak az országban történő egyenletes megoszlását, hatékony megvalósítását támogatja. A kidolgozott Stratégia arra az alapvetésre épül, hogy a fizikai és info-kommunikációs akadálymentesítés szakmai ismeretei azáltal maradnak

fenn, ha azok a szakemberek, akiknek munkája, vagy munkájuk eredménye kapcsolódik a fogyatékos emberekhez, minél nagyobb számban igénylik ezeket az ismereteket és részt vesznek a szakma-specifikus képzéseken. Ezt követheti az ismeretek gyakorlati alkalmazása és a szakmakultúrába való beépülése. A folyamat végig vitele az egyik legfontosabb előfeltétele annak, hogy a fogyatékos emberek egyenlő esélyű hozzáférése biztosítva legyen. A Stratégia az alábbi témakörök szerint tartalmazza a fenntarthatósági célokat és feladatokat:

- 1. Képzési programok ismertté tétele*
- 2. Képzési program, tananyag disszeminálása*
- 3. Oktatók felkészítése*
- 4. Stratégiai partnerek megnyerése, bevonása, együttműködés*
- 5. Felsőfokú intézmények általi befogadás elősegítése, biztosítása*
- 6. Felnőttképzési intézmények általi befogadás elősegítése, biztosítása*
- 7. Fizikai és info-kommunikációs akadálymentesítési tudásmenedzsment működtetése*

A Stratégia sikeres megvalósítása esetén az elkövetkező években több ezer leendő és gyakorló szakember ismerkedhet meg a fizikai és info-kommunikációs akadálymentesítés szakmai megoldásaival, ami igazi áttörést eredményezhet az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása terén.

Ez nemcsak a fogyatékos emberek számára nyújt nagyobb biztonságot, és teremt jobb lehetőségeket, hanem a társadalom más csoportjai – idősök, kisgyermekesek, átmenetileg akadályozott emberek, végső soron mindenki – vonatkozásában élhetőbb, használhatóbb, segítőbb környezetet biztosít.

A Stratégia megvalósításában elsősorban az Közalapítványnak van kiemelt szerepe, hiszen két legfontosabb eszköze a képzők képzésének lebonyolítása, valamint a képzési programok a következő, TÁMOP 5.4.6 számú pályázati konstrukcióba történő átvezetése, átadása. Ezen feladatok komoly szakmai felelősséget és feladatokat jelentenek. Természetesen ennek a két kiemelt feladatnak a sikeres megvalósításához elengedhetetlen a Stratégia minden tervezett lépésének kivitelezése az alábbiak szerint.

1. Képzési programok ismertté tétele

A TÁMOP 5.4.5. keretében született termékek, eredmények fenntarthatóságának kulcseleme az akadálymentesítés témakörében elkészült képzési programok és tananyagok ismertté tétele. E cél elérésének eszköze egy önálló kommunikációs stratégia elkészítése és megvalósítása a 2010-13 közötti időszakra. Ez a lépés alapvetően épül a TÁMOP 5.4.5. keretében már elkezdett kommunikációs akciókra, azokat továbbviszi, illetve részben fejleszti, kiegészíti.

2. Képzési program, tananyag disszeminálása

A TÁMOP 5.4.5 program keretében kidolgozott tananyagok és képzési programok széles körben legyenek bevezetve, rendszeresen meghirdetve és megvalósítva a felnőttképzés és a felsőoktatás területén. Ennek érdekében nyitottsággal kezeljük a kifejlesztett szakmai dokumentumokat, képzési programokat, valamint folyamatosan

és célzottan disszemináljuk a képzési programok megvalósításával összefüggő eredményeket. Célunk, hogy a programok és tananyagok szakmaiságát fenntartsuk és fejlesszük azokat, adaptációs lehetőségek biztosítása mellett. Hosszútávon lehetőséget kell adni a szakma-specifikus tartalmi fejlesztésekre. További cél, hogy a képzési programok elérése a lehető legtöbb célcsoport számára a megszerzett tudás mellett másodlagos előnyt is biztosítson. Ennek megfelelő eszköze lehet a képzési programok akkreditációja és különböző szakmai továbbképzési rendszereken belüli minősítése a felnőttképzés területén

3. Oktatók felkészítése

Feladatunk, hogy a TÁMOP 5.4.5 projekt keretében a kidolgozott képzések megvalósításához, multiplikálásához, a fejlesztési eredmények fenntarthatóságához - létszámában és felkészültségében egyaránt megfelelő - az oktatói kör biztosítása. Fontos, hogy az oktatók az adott képzést érintő fogyatékosági kérdésekben és a kapcsolódó képzési tartalmak tekintetében, integrált és a sérülés-specifikus vonatkozásban is egyaránt felkészültek legyenek.

A képzésekben közreműködő oktatóknak egyszerre kell, hogy legyen kellő ismerete a TÁMOP 5.4.5 projekt keretében kidolgozott képzések tartalmáról és alapvető általános ismeretekkel is rendelkezzenek a fogyatékoságügy vonatkozó területéről. A képzésekben közreműködő oktatók képesek legyenek az általuk megvalósított képzések során az ismeretek és a gyakorlati alkalmazások szintetizálására, gyakorlati alkalmazására, továbbá szakmai tevékenységük fejlesztésére és az ehhez szükséges önreflexióra.

A képzők képzése logikusan kapcsolódik a képzési programok kidolgozásának lezárásához, amelyet jelen projekt befejezését követően, folytatólagosan fogunk megvalósítani. Szándékaink szerint minél több, az oktatásban résztvevő szakember felkészítését fogjuk megvalósítani az elkövetkezendő egy évben.

4.Stratégiai partnerek megnyerése, bevonása, együttműködés

A stratégiai partnerek olyan szervezetek, intézmények vagy érdekképviseleti körök, amelyek a TÁMOP 5.4.5. projekt fenntarthatóságában, a projekteredmények terjesztésében kiemelten fontos szerepet játszhatnak. A stratégiai partnerek között is kiemelt jelentősége van a fogyatékosok érdekvédelmi szervezeteivel és a Nemzeti Fejlesztési Ügynökséggel fenntartott együttműködésnek. A stratégiai partnerekkel együttműködésekkel kell kezdeményezni.

5.Felsőfokú intézmények általi befogadás elősegítése, biztosítása

Fő célunk, a TÁMOP 5.4.5 keretében kifejlesztett akadálymentesítési felsőoktatási képzési programok implementációjának elősegítése minden érintett képzési területen, a felsőoktatási intézményrendszer egészére kiterjedően.

Rövid távú célunk az akadálymentesítésnek mint tananyagnak a bekerülése bármely szakterület, illetve bármely egyetem vagy főiskola képzési programjába.

Hosszú távú célunk, hogy a BA, BSC, MA, MSC szintű képzésekbe épüljenek be a kidolgozott képzési programok, tananyagok, azért, hogy a lehető legnagyobb létszámú hallgatói kör ismerkedhessen meg a majdani szakmája szempontjából releváns akadálymentesítési ismeretekkel, amely által értőjévé és támogatójává válhasson az egyenlő esélyű hozzáférés szemléletének.

6. Felnőttképzési intézmények általi befogadás elősegítése, biztosítása

A TÁMOP 5.4.6. célja az elkészült tananyagok, akkreditált képzési programok országos elterjesztése, beépítése a felsőfokú és a felnőttképzési rendszerekbe. Ennek megfelelően nemcsak a tananyagok „egyszeri eladhatósága”, valamint az erre történő forráspályázat felelős kezelése a cél, hanem az is, hogy a minél több lebonyolító (képző) vegyen részt a tudástartalom felhasználásában, továbbadásában.

7. Fizikai és info-kommunikációs akadálymentesítési tudásmenedzsment működtetése

A TÁMOP 5.4.5 kiemelt projektben kidolgoztatott képzések, szakmai anyagok, tananyagok, óratervek, hálózatok (továbbiakban tudások) működtetése járuljon hozzá a társadalmi és közéleti szemléletformáláshoz a TÁMOP 5.4.6.-ban is. A tudások átfogó, egységes, szerkesztett bázist képezzenek, amely szükség és igény szerint bővíthető.

Edited by:

Zsuzsanna Kovács
Benjámín Simonics
Miklós Szentkatolnay

Translated by:

Máté Hegedűs

Readership by:

Renáta Szrena

Managing Publisher:

The Public Foundation for the Equal Opportunities of Persons with Disabilities
Egon Tóth, Chairman, Board of Trustees

This publication managed by:

Strategic Scope Kft.

The publication is available online on the website of the Public Foundation for the Equal Opportunities of Persons with Disabilities, www.fszk.hu, as well as through the website www.hozzaferes.hu.

© The Public Foundation for the Equal Opportunities of Persons with Disabilities

All rights reserved. No part of this document may be reproduced, stored in a retrieval system or published by any means – electronic, photographic or using other tools – without the consent of the publisher.

Social Renewal
Operative Programme
5.4.5/07/01

“Establishing a Professional Framework for Physical
and Info-Communications Accessibility”

Concluding Publication
January 2010

Prepared by:
The Public Foundation for the Equal Opportunities of Persons
with Disabilities

Table of Contents

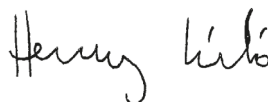
Hungarian version	2 - 13
Foreword from the Ministry of Social Affairs and Labour	17
Words of Introduction from the Hungarian Council of People With Disabilities	18
Foreword from the Public Foundation for the Equal Opportunities of Persons with Disabilities	19
The History of the Priority Project	20
Presenting the Results of the Priority Project	22
Presenting the Strategy for the Sustainability of Project Results	22
Easy-to-Read Version	26
<i>Appendix</i>	

Foreword

The Ministry of Social Affairs and Labour has always attached special significance to initiatives aimed at improving the quality of life of individuals living with disabilities. An especially good example of this kind of work is the priority project entitled "Establishing a Professional Framework for Physical and Info-Communications Accessibility," under the Social Renewal Operative Programme (SROP) 5.4.5 realised by the Public Foundation for the Equal Opportunities of Persons with Disabilities. SROP 5.4.5 was an important milestone in the series of project plans utilising structural funds and focusing on the principles of equal opportunities. The United Nations Convention on the Rights of Persons with Disabilities and Hungary's Law on Rights and Equal Opportunities for Persons with Disabilities provided the legal background for the project; the New National Programme of Disability Affairs served as the professional foundations. The four thematic areas of the project have been designed to involve the broadest possible spheres of higher education and adult education. This ensures that as many professionals as possible are given the opportunity to learn about disabilities, study sign language or internalise other relevant professional information, and so that new training courses may be set up to address needs previously unmet. The project has lived up to the expectations, and has succeeded in creating a rich selection of training opportunities (the number of these exceeding, in fact, the original hopes). As a result of these training courses, we expect a significant breakthrough in social consciousness and in all aspects of accessibility, resulting from the advanced and conscious implementation of relevant skills and knowledge.

The conclusion of this project is, at the same time, an introduction to the next set of programmes: the action plans laying out the framework for the projects provide for the necessary funds. It is our hope that the programmes developed are made available to the broadest possible audience.

Budapest, December 2009

Dr. László Herczog
Minister of Social Affairs and Labour

Words of Introduction from the Hungarian Council of People with Disabilities

The Hungarian Council of People with Disabilities (HCPD) acts as an umbrella organisation to civil groups active nationwide in the field of disability affairs; HCPD works to promote an increasing social acceptance of its members, so that they may become autonomous and active members of society, exercising their human and civic rights and furthering the cause of equal opportunities.

In the framework of the SROP 5.4.5 priority project “Establishing a Professional Framework for Physical and Info-Communications Accessibility” administered by the Public Foundation for the Equal Opportunities of Persons with Disabilities, delegates of HCPD’s member organisations attended the regularly scheduled coordination meetings and represented the interests of individuals with disabilities. The delegates monitored the selection of experts, the activities of the working groups and the compilation of curricula and materials for training courses; additionally, they obtained first-hand impressions of experimental courses. The delegates also provided guidance, verbally and in writing, for the development work. HCPD’s representatives are, after the joint efforts of the past two years, convinced that this priority project is a significant milestone in the history of disability affairs in Hungary. It is our hope that the training modules developed will help reach out to an increasingly wide segment of the population, convincing them to support HCPD’s mission.

Budapest, December 2009

Dr. Lajos Hegedüs
Vice President, HCPD

Foreword on Behalf of the Public Foundation for the Equal Opportunities of Persons with Disabilities

The SROP 5.4.5 project entitled “Establishing a Professional Framework for Physical and Info-Communications Accessibility” has a special role in the series of professional efforts and services of the Public Foundation; this is also our first priority project to date.

The main goal of the project was to create and disseminate a knowledge base – in the form of training programmes – providing fruitful and effective expertise, to facilitate equal opportunity accessibility in complex environments and services, in a manner which moves beyond the basic principle of accessibility. We have developed over sixty programmes to be used in higher education and in adult education. The course materials for the various fields and professionals were developed with the motto “do nothing for us without first consulting us” in mind: stakeholders were regularly consulted to share their personal experiences of accessibility problems and represented the requirements of equal opportunity access throughout the process.

In administering the project, we have endeavoured to involve development professionals from the broadest circle possible (in terms of geographic location, genders and stakeholder groups), so that the curricula ultimately developed would be integrative and modern, and would meet all professional expectations. We have relied on various communications channels to publicise widely our development processes: we organised national and regional events and operated a fully accessible website, prepared and distributed fliers, held a workshop for journalists and produced and had broadcast a television advertisement. Throughout, feedback received in this continuous dialogue was incorporated into our materials.

We hope to be able to continue with the project. The sustainability of these development programmes is critical to delivering results in the future.

Budapest, December 2009

Egon Tóth

Chairman, Board of Trustees

The History of the Priority Project

Project Background and Approach

The main goal of the project was to establish, and create the foundations for the dissemination of, a knowledge base incorporating effective expertise required for equal opportunity accessibility and to create a fully accessible environment.

The knowledge base was realised through developing higher education course materials and adult education programmes.

The indirect goals of the project included the following: improving the quality of life of individuals with disabilities, ensuring complete accessibility to aid disabled individuals' independent living and social integration, providing comprehensive professional assistance for creating equal opportunity access, and to develop training programmes involving specialised curricula and integrated into other professional training modules or incorporated into post-graduate level educational courses.

Providing an environment that is completely accessible and ensuring access to services provided by the state makes it possible to increase the employment numbers of people with disabilities (active especially in the realm of public services). This also increases the number of active taxpayers in the society, increasing the revenues of the state and decreasing its social burdens.

In order to provide an environment that is indeed completely accessible to all, the active and working members of the population must be made appropriately aware of the principles of equal opportunity access. Additionally, when developing new services, the principle of universal design must also be implemented.

The History of the Project

This priority project was initially prepared in June 2007 by the Accessibility Programme Office of the Public Foundation for the Equal Opportunities of Persons with Disabilities (predecessor organisation: Chances for People with Disabilities Public Foundation).

In the preparatory phase, the project idea was submitted, as a feasibility study and on the mandatory project form, to the Ministry of Social Affairs and Labour, as is standard practice with priority projects. Naturally, even in the earliest stages of developing the project idea, the motto "do nothing for us without first consulting us" was kept in mind, and the interest groups of persons with disabilities were invited to offer guidance, alongside several experts. Following the positive decision rendered by the government, the SROP 5.4.5 priority project entitled "Establishing a Professional Framework for Physical and Info-Communications Accessibility" was launched.

Implementation of the project commenced on 1 December 2007, following coordination meetings of the working group responsible for preparing the project. The goal laid out in the project documentation was the establishment of twenty-five accredited training programmes; in the implementation phase of the project, this number was exceeded significantly.

In the phase directly preceding the realisation of the project, a public procurement process was conducted to select a public opinion research company. The company was tasked with conducting a nationwide survey on the utility of the planned training

programmes and on the current state of knowledge and information on disability affairs and accessibility. (The report of the survey is included as an appendix to the concluding publication, and is available electronically.)

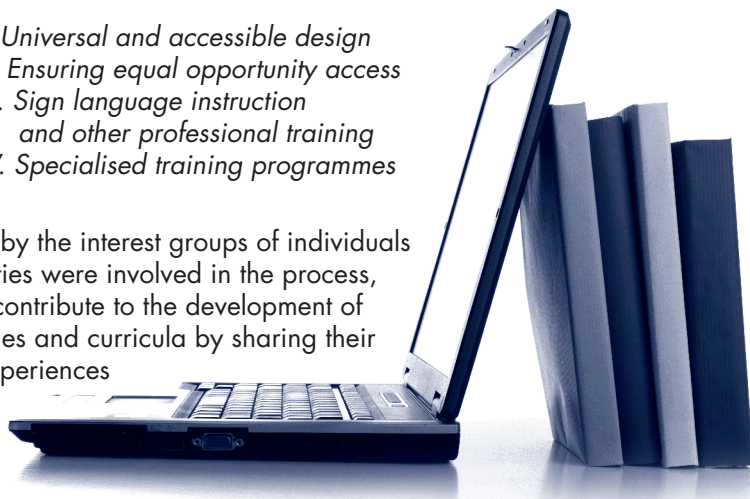
Further public procurement processes were conducted to select the company which would be responsible for communications and event organisation activities related to the project, and to select the partner responsible for the operation of the project team and the quality assurance of training development.

In keeping with competition rules, further partners were involved in the project on the human resources (management and professional leadership) side and to monitor legal and public procurement processes.

Professional development activities were conducted in the framework of working groups; the external experts invited to participate in the work of these groups were selected following an open call for experts. Training development work commenced in the following four thematic groups, involving over one hundred training development experts:

- I. Universal and accessible design*
- II. Ensuring equal opportunity access*
- III. Sign language instruction
and other professional training*
- IV. Specialised training programmes*

Experts delegated by the interest groups of individuals living with disabilities were involved in the process, and were able to contribute to the development of training programmes and curricula by sharing their knowledge and experiences directly.

The priority project was assisted by a stand-alone communications strategy, the goal of which was to target a wide segment of the population; one element of the strategy was the development and operation of the website **www.hozzaferes.hu**.

As part of the project, it also became possible to construct an accessible office, showcasing best practices, for the staff working on the project, and to administer the procurement of various office equipment and other items.

The majority of the training programmes developed were tested nationwide, by conducting experimental training courses. The lessons learned from these trials were consistently incorporated into the final programmes and curricula developed.

All textbooks, other course materials and literature, incorporating the entire training repertoire, will be available in printed and electronic form from March 2010 at the office of the Public Foundation and as e-learning or digitised materials (a result of digital course material development work) on the website **www.tudastar.fszk.hu**.

Presenting the Results of the Priority Project

The project has led to the development of 64 training programmes; the Public Foundation will work to have these programmes accredited in the systems of training programmes focusing on the realisation of equal opportunity access in public services (FAT, PAT, architecture, engineering, social, healthcare and public administration). In addition to the set of accredited training programmes, the project team has also developed training programmes to be incorporated into the curricula of higher education institutions. The catalogue listing all training programmes developed is included as an appendix to the concluding publication, and is available electronically.

In addition to utilising and publishing course materials in traditional formats (books, CDs and DVDs), we have also strived to meet new challenges and make use of the new opportunities available to education in the twenty-first century: an electronic knowledge base was created that provides equal opportunity access to all training programmes developed and related software, films as well as lists of Hungarian and international literature.

In the framework of the project, we have also constructed a modern training classroom and expanded the capabilities of our film studio. The studio was used primarily for taping films related to our sign language modules. We have also collected a set of communications tools featuring a complete selection of specialised communications devices. In the future, we plan to exhibit these tools and introduce them in workshop settings; we may also loan these to disabled individuals needing their assistance. Additionally, related to the development of the training programmes, we have established a specialised library of nearly 300 items, featuring books and electronic media (films), collecting the latest publications from both Hungarian as well as international sources and making them available to professionals and other interested parties.

We have also responded to the organisational challenges posed by the priority nature of the project: the Public Foundation itself has, during the course of the project, become an accredited institution of adult education. This has made it possible for the Public Foundation to become the advanced administrator of certain training programmes developed. On the whole, the knowledge base created takes a comprehensive approach to the professional challenges and tasks of equal opportunities in disability affairs – and more specifically, to physical and info-communication accessibility.

Presenting the Strategy for the Sustainability of Project Results

To ensure the sustainability of the results achieved, the Public Foundation established an expert working group and tasked it with preparing a strategic study supporting the sustainability of results and training programmes. The group worked with the following goal in mind:

Preparing a strategy to carry forward the results of the SROP 5.4.5 project in upcoming projects; the strategy should ensure the sustainability of the results and should support the uniform distribution of knowledge arrived at, throughout the country, and the effective realisation of the project. The strategy developed was based on the principle that professional expertise related to physical and info-communications

accessibility will only be carried forward if professionals, whose work (or the results of their work) is related to persons with disabilities, begin to require and rely on this information and begin to participate in specialised training programmes related to their individual fields in increasing numbers. This can then be followed by the practical implementation of the relevant knowledge and its incorporation into professional culture. Seeing this process to completion is one of the most important preconditions for ensuring equal opportunity access for individuals with disabilities. The strategy covers the following areas as it examines sustainability goals and tasks:

- 1. Publicising training programmes*
- 2. Disseminating training programmes and course materials*
- 3. Preparing the instructors*
- 4. Winning over and involving strategic partners; cooperation*
- 5. Assisting and ensuring the adoption of the programme by institutions of higher education*
- 6. Assisting and ensuring the adoption of the programme by adult education institutions*
- 7. Operating the knowledge management of physical and info-communications accessibility*

Should the strategy be implemented successfully over the next years, thousands of practicing and future professionals will have the opportunity to learn about the methods of providing physical and info-communications accessibility – this could lead to a real breakthrough in ensuring equal opportunity access.

This would provide greater security and better opportunities not only to persons with disabilities, but would lead to a more liveable, useable and helpful environment to other groups of society as well (the elderly, parents with young children, persons with temporary disabilities and, in a sense, everyone).

The Public Foundation, above all, has a special role in the implementation of the strategy, as it is responsible for two of the most important tools: conducting the training of trainers and carrying over the training programmes into the next project, SROP 5.4.6. The responsibility and tasks related to these goals are considerable. Certainly, the successful implementation of these two priority tasks hinges on the execution of all phases outlined in the strategy, and listed below.

1. Publicising training programmes

Publicising the training programmes developed and materials compiled in the field of accessibility is a key element to ensuring the sustainability of products and results realised in the framework of the SROP 5.4.5 project. To this end, a stand-alone communications strategy is to be developed and realised for the period between 2010 and 2013. This phase will rely heavily on, as well as develop and expand upon, the communications work begun already under the auspices of the SROP 5.4.5 programme.

2. Disseminating training programmes and course materials

The materials and training programmes developed in the SROP 5.4.5 project structure are to be made widely available, advertised regularly and administered in adult education and higher education institutions. To this end, the professional documents and training programmes compiled are to be treated as open sources; results related to the implementation of training programmes are to be disseminated regularly and in a targeted manner.

The goal is to maintain the professional standards of the programmes and materials, developing them while also ensuring opportunities for adapting them further. In the long term, the specialisation of the content (according to professional areas) is to be made possible.

An additional goal is to ensure that access to the training programmes also provide as many target audiences as possible with secondary benefits, in addition to the actual knowledge gained. This can be achieved through the accreditation of the training programmes and achieving their certification in various other professional training systems in the field of adult education.

3. Preparing the instructors

It is our goal to ensure that the instructors participating in the realisation, proliferation and sustainability of training programme results developed in the framework of the SROP 5.4.5 project are equal to the task, both in terms of numbers and professional expertise.

It is important that instructors be well-versed both in disability affairs related to the particular course as well as in other related training content and integrated or disability-specific information. The instructors participating in the training programmes must be in possession of the appropriate knowledge related to the programmes developed in the SROP 5.4.5 project and general knowledge about the relevant areas of disability affairs.

Instructors participating in the training process must be able to synthesise practical skills and theoretical knowledge when teaching their courses and must be able to continuously develop their professional activities and engage in the self-reflection required to be able to do so.

The training of the trainers must logically connect to the conclusion of the development of the training courses, which will be realised continuously following the termination of the present project. It is our goal to prepare as many professionals active in the field of education as possible during the next year for participation in the project.

4. Winning over and involving strategic partners; cooperation

Strategic partners are organisations, institutions or stakeholder groups which can play an especially significant role in the sustainability of the SROP 5.4.5 project and in the dissemination of project results. Among all strategic partners, cooperation maintained with disability advocacy groups and the National Development Agency is especially important. Cooperation activities are to be initiated with strategic partners.

5. Assisting and ensuring the adoption of the programme by institutions of higher education

Our main goal is to assist the implementation of the higher education accessibility programmes developed in the framework of the SROP 5.4.5 project, in all relevant areas of training and across the entire spectrum of higher education.

Our short term goal is the inclusion of accessibility as a curriculum in the training programme of any profession or any university or college.

Our long term goal is that the training programmes and materials developed be incorporated into BA, BSc, MA or MSc level instruction; this would ensure that as broad a group as possible of students is exposed to accessibility issues as they relate to their future profession, helping them understand and support the principles of equal opportunity accessibility.

6. Assisting and ensuring the adoption of the programme by adult education institutions

The goal of the SROP 5.4.6 project is the nationwide dissemination of training materials and accredited training programmes developed, as well as their inclusion in higher education and adult education systems. Accordingly, the goal is not merely to “sell” the materials one single time and to responsibly manage the relevant application for support; the goal is also to ensure that as many trainers as possible participate in the utilisation and distribution of the knowledge base collected.

7. Operating the knowledge management of physical and info-communications accessibility

The training programmes, professional documents, course materials and course outlines, as well as the operation of the related networks (knowledge base, collectively) developed in the framework of the SROP 5.4.5 priority project are intended to contribute to a shift in social and public perceptions also in the framework of the SROP 5.4.6 project.

The elements of the knowledge base assembled are to form a comprehensive, uniform and reviewed set of skills and information that may be expanded when deemed necessary.

A kiadványt szerkesztette:

Kovács Zsuzsanna

Simonics Benjámín

Szentkatolnay Miklós

A kiadványt könnyen érthetővé átdolgozta:

Csányi Zsuzsanna, Salva Vita Alapítvány

Kóvágó Emese, Salva Vita Alapítvány

A kiadvány kiadásának felelőse:

Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány

Tóth Egon, a Kuratórium elnöke

A kiadvány megjelenését segítette:

Strategic Scope Kft.

A kiadvány elérhető:

a www.fszk.hu és a www.hozzaferes.hu oldalon.

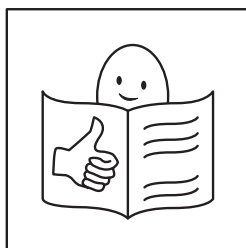
A kiadvány a Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítványé.

Ezt a kiadványt tilos másolni.

Ezt a kiadványt tilos adatrendszerben tárolni.

Ezt a kiadványt tilos a kiadó engedélye nélkül közölni.

Társadalmi Megújulás Operatív Program 5.4.5/07/01

„A fizikai és info-kommunikációs akadálymentesítés szakmai
hátterének kialakítása”

Záró kiadvány
2010. január

Készítette:
Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány

A programot az Európai Unió támogatja.
A program költségeit az Európai Szociális Alap fizeti.

Tartalomjegyzék

A fizikai és info-kommunikációs akadálymentesítés szakmai háttérének kialakítása	2
Establishing a Professional Framework for Physical and Info-Communications Accessibility	16
Könnyen érthető forma	27
Tartalomjegyzék	28
Köszöntő	29
Bevezető gondolatok	30
Előszó	31
Miről szól a program	32
A program története	34
A program eredményei	37
A program eredményeinek elterjesztése	38

Mellékletek

DVD 1 - Zárókiadvány hangoskönyv formában,

látássérültek számára

Az Egy akadály két oldala fotópályázat képei

Képzési katalógus

Tanulmányok

DVD 2 - Oktatófilmek

Köszöntő

Dr. Herczog László, Szociális és Munkaügyi Miniszter írása alapján

A Szociális és Munkaügyi Minisztérium egy állami hatóság.

A Szociális és Munkaügyi Minisztérium az emberek életkörülményeivel és munkájával foglalkozik.

Ez a minisztérium nagyon fontosnak tartja a fogyatékos emberek helyzetének javítását.

Ez a program is a fogyatékos embereket segíti.

Ennek a programnak az alapja az **esélyegyenlőség**.

Az esélyegyenlőség azt jelenti, hogy minden ember lehetőséget kap arra, hogy azt tehesse, amit a többi ember.

A magyar törvények szerint a fogyatékos emberek is ugyanazt tehetik, mint minden más ember.

Ennek a programnak az volt a célja, hogy a szakemberek minél többet megtudjanak a fogyatékos emberekről és az ő helyzetükről.

A program jól sikerült.

Nagyon sok olyan képzést dolgoztak ki, ami a fogyatékos emberekről és az ő helyzetükről szól.

Ezek a képzések segítik a szakembereket abban, hogy többet megtudjanak az akadálymentesítésről.

Ezeknek a képzéseknek az elterjesztése fontos ahhoz is, hogy az emberek másképpen gondolkodjanak a fogyatékos emberekről.

Ez a program folytatódni fog.

A kidolgozott képzéseken szeretnénk, ha sok ember venne részt.

Budapest, 2009. december

Bevezető gondolatok

Dr. Hegedűs Lajos, a Fogyatékos Emberek Szövetségeinek Tanácsa alelnöke írása alapján

A Fogyatékos Emberek Szövetségeinek Tanácsa azokat a magyar szervezeteket fogja össze, amelyek a fogyatékos emberekért dolgoznak.

Az a célunk, hogy a fogyatékos embereket elfogadja a többi ember. Az is a célunk, hogy a fogyatékos emberek dönthessenek a saját életükről.

Az is a célunk, hogy a fogyatékos emberek ugyanúgy élhessenek, mint bárki más.

Ebben a programban mi képviseltük a fogyatékos emberek érdekeit. Figyelemmel kísértük a program részeit.

Tanácsokkal segítettük a képzési anyagok javítását.

Ez a munka két évig tartott.

Megbizonyosodtunk róla, hogy ez a program nagyon fontos és hasznos a magyar fogyatékos embereknek.

Bízunk benne, hogy a képzési anyagokban lévő ismeretek sok emberhez eljutnak.

Budapest, 2009. december

Előszó

Tóth Egon, kuratóriumi elnök írása alapján

A Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítványnak nagyon fontos ez a program.

A program fő célja az volt, hogy képzésekkel segítse elő a teljes körű akadálymentesítést.

A program során 64 képzést dolgoztunk ki.

A képzések kidolgozásában fogyatékos emberek is részt vettek.

A programban részt vett sokfajta szakember.

A fejlesztéseinkről több helyen hírt adtunk.

Például rendezvényeken, fórumokon szakembereknek vagy újságíróknak beszéltünk róluk.

Teljes körűen akadálymentes honlapot működtettünk.

Hírleveleket, szóróanyagokat készítettünk.

A TV-ben is vetítették rólunk bejátszást.

Mások véleményét mindig figyelembe vettük.

Szeretnénk folytatni a programot azért, hogy az eredményeink minél több emberhez eljuthassanak.

Budapest, 2009. december

Miről szól a program?

Ez a kiadvány egy programról szól.

Ennek a programnak a célja az **akadálymentesítés**.

Az akadálymentesítés azt jelenti, hogy megszüntetik azokat az akadályokat, amelyek zavarják a fogyatékos embereket a mindennapi életben.

Kétféle akadálymentesítést ismerünk.

A **fizikai akadálymentesítés** az épített környezet akadályait szünteti meg.

Például vannak emberek, akik nem tudnak felmenni a lépcsőn, mert nem mozog a lábuk.

Amikor számukra liftet vagy rámpát építenek, azt fizikai akadálymentesítésnek hívjuk.

Vannak emberek, akik nem látnak. Ezért nem tudják, mikor zöld a lámpa az útkereszteződésben.

Nekik az segít, ha a lámpa hangjelzést ad, amikor át lehet menni. Ez is fizikai akadálymentesítés.

Az **info-kommunikációs akadálymentesítés** abban segít, hogy a fogyatékos emberek is megértsék környezetüket.

Például vannak emberek, akik nehezen értik a hosszú és bonyolult mondatokat.

Nekik az segít, ha egyszerű szavakkal magyarázzák el, amit meg kell érteniük.

Ezt hívjuk könnyen érthető beszédnek és írásnak.

Ez info-kommunikációs akadálymentesítés.

Vannak emberek, aki nem hallanak.

Ők a kezük segítségével beszélnek. Ezt nevezzük jelnyelvnek.

Ha beszélgetni szeretnénk velük, egy olyan ember segítségét kell kérnünk, aki ismeri a jelnyelvet.

Ez is info-kommunikációs akadálymentesítés.

A fizikai akadálymentesítést és az info-kommunikációs akadálymentesítést együtt **teljes körű akadálymentesítésnek** hívjuk.

A teljes körű akadálymentesítés sok fogyatékos embernek segít,

A program története

A program célja

A program fő célja az volt, hogy képzéseket dolgozzunk ki és terjesszünk el.

A képzések a teljes körű akadálymentesítést segítik elő.

Ennek érdekében főiskolák és egyetemek számára tananyagokat dolgoztunk ki.

Felnőttek számára is dolgoztunk ki képzéseket.

Ezzel azt szeretnénk elérni, hogy a fogyatékos emberek életkörülményei javuljanak.

Azt is szeretnénk még elérni, hogy megvalósuljon a teljes körű akadálymentesítés. Ez segíti a fogyatékos emberek beilleszkedését.

A teljes körű akadálymentesítés során a fogyatékos emberek is használni tudják az állami szolgáltatásokat. Így többen tudnak dolgozni közülük.

A dolgozó fogyatékos emberek adót fizetnek az államnak. Ezért nagyobb lesz az állam vagyona, ami mindenkinek előnyös.

Az akadálymentesítésre a többi embert fel kell készíteni, hogy megismerjék a fogyatékos emberek szükségleteit.

A program története

A programot 2007 júniusában készítette elő a Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány Akadálymentesítési Programirodája.

Nagy gondossággal készítettük elő a programot.

Már a program ötletének kidolgozásába is bevontuk a fogyatékos embereket.

A magyar kormány úgy döntött, hogy támogatja a programot.

2007 decemberében indult el a program megvalósítása.

25 képzés kidolgozását vállaltuk.

Végül ennél sokkal több képzést dolgoztunk ki.

Először egy felmérést készítettünk arról, hogy a tervezett képzések hasznosak lesznek-e.

Azt is vizsgálta a felmérés, hogy eddig milyen képzéseket dolgoztak már ki az akadálymentesítéshez.

Ezután kiválasztottuk azokat a cégeket, akik a program megvalósítását segítették.

Kiválasztottuk a program vezetőit.

Kiválasztottuk a program összes partnerét.

Kiválasztottuk a program szakértőit.

A képzéseket négy témában dolgoztuk ki:

1. Fizikai akadálymentesítés (a környezetünk akadálymentesítése)
2. Tudások akadálymentesítése (sok szakterületen)
3. Jelnyelvi képzések (jelnyelv tanulása, tanítása, tolmácsolása)
4. Különleges képzések (kommunikációjukban akadályozott emberek segítőinek)

A képzések kidolgozásában több mint száz szakember vett részt. A képzések kidolgozásába a fogyatékos emberek képviselői is részt vettek.

A programról szóló híradásokat gondosan megterveztük. Például önálló honlapot hoztunk létre: www.hozzaferes.hu
A program részeként egy akadálymentes mintairódát is kialakítottunk. Több speciális segítő eszközt is sikerült beszereznünk. Ezeket a képzéseken megmutatjuk.

A képzések nagy részét országszerte kipróbáltuk. A próba képzések alapján véglegesítettük a képzések tananyagait.

A képzési anyagokat a Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítványnál lehet majd elérni.

A képzési anyagoknak önálló honlapja is lesz: www.tudastar.fszk.hu

A képzési anyagok 2010 márciusától lesznek majd elérhetőek.

A program eredményei

A program eredményeként 64 képzést dolgoztunk ki.
Képzési katalógus tartalmazza a kidolgozott képzéseket.

A képzési tananyagok megjelentek könyvben, CD-n és DVD-n.

Létrehoztunk egy akadálymentes honlapot is, melyen minden képzési anyagot meg lehet találni.

A program során kialakítottunk egy korszerű oktatótermet.
Továbbfejlesztettük a filmfelvételek készítésére létrehozott stúdióinkat.

Beszereztünk olyan eszközöket, amelyek a fogyatékos emberek kommunikációját segítik. Ezeket az eszközöket ki fogjuk állítani.
Az eszközöket ki is kölcsönözhetik majd az oktatáshoz.

Létrehoztunk egy könyveket és filmeket tartalmazó szakmai könyvtárat.

A Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány akkreditált felnőttképzési intézménnyé vált. Ez azt jelenti, hogy most már maga is tud képzéseket nyújtani.

A teljes körű akadálymentesítésre vonatkozóan nagyon sok tudás gyűlt össze nálunk.

A program eredményeinek elterjesztése

Szeretnénk a program során összegyűlt tudást az egész országban elterjeszteni.

Ehhez minél több szakembernek részt kell majd vennie az akadálymentesítésről szóló képzéseken.

A szakemberek csak ezután tudnak majd segíteni az akadálymentesítésben.

A szakértőink kidolgoztak egy olyan tanulmányt, amely a program eredményeinek elterjesztéséről szól.

Ez a tanulmány hét fontos feladatot határoz meg.

1. A képzések ismertetése
2. A képzések elterjesztése
3. Az oktatók felkészítése
4. Partnerek keresése, együttműködés velük
5. A képzések beillesztése a főiskolák és egyetemek képzéseibe
6. A képzések beillesztése a felnőttek képzésébe
7. A teljes körű akadálymentesítésre vonatkozó tudásunk folyamatos használata

Terveink szerint az elkövetkező években több ezer szakember fog részt venni az akadálymentesítésről szóló képzéseken.

Ez nagyon fontos ahhoz, hogy a fogyatékos emberek is ugyanazokhoz a szolgáltatásokhoz jussanak hozzá, mint a többi ember.

A teljes körű akadálymentesítés nem csak a fogyatékos embereknek hasznos.

Mindenkinek jobban használható környezetet biztosít.

Például a lifteket, rámpákat a babakocsit toló emberek is tudják használni.

A hangot adó jelzőlámpa a rosszul látó embereknek is hasznos.

A könnyen érthető szöveget az idős vagy rosszul halló emberek is jobban értik.

Terveink megvalósításához a hét fontos feladatunkat meg kell valósítanunk.

1. A képzések ismertté tétele

Meg kell ismertetnünk az emberekkel az akadálymentesítésről szóló képzési anyagokat.

Erre egy külön tervet kell készítenünk. Az abban lévő feladatokat fogjuk majd megvalósítani.

2. A képzések elterjesztése

Azt szeretnénk, ha a képzési anyagokat használnák a főiskolák és egyetemek.

Azt is szeretnénk, ha a képzési anyagokat használnák a felnőttek képzésében.

Ezért a képzési anyagokat sok helyre továbbadjuk.

Eredményeinkről rendszeresen hírt adunk.

Célunk a képzési anyagok továbbfejlesztése.

Célunk még, hogy minél több szakembernek legyen előnyös a képzéseken való részvétel.

3. Az oktatók felkészítése

Feladatunk, hogy a képzéseken felkészült oktatók tanítsanak.

Az oktatóknak jól kell ismerniük a képzési anyagokat.

Az oktatóknak a fogyatékos emberek helyzetét is ismerniük kell.

Az oktatóknak a gyakorlatban kell alkalmazniuk tudásukat.

Az oktatóknak folyamatosan bővíteniük kell ismereteiket.

Szeretnénk minél több oktatót felkészíteni.

Az oktatókat 2010-ben fogjuk felkészíteni.

4. Partnerek keresése, együttműködés velük

Partnereink azok a szervezetek, intézmények, amelyek segítenek a program eredményeinek elterjesztésében.

Fontos partnereink a fogyatékos emberek érdekeit képviselő szervezetek is.

Szeretnénk együttműködni ezekkel a szervezetekkel.

5. A képzések beillesztése a főiskolák és egyetemek képzéseibe

Fő célunk, hogy az akadálymentesítésről szóló képzések minden főiskola és egyetem képzéseiben benne legyenek.

Ehhez először azt szeretnénk, hogy az akadálymentesítésről szóló tananyag benne legyen bármelyik egyetem vagy főiskola képzési anyagába.

Később szeretnénk azt is, hogy minél több egyetemi és főiskolai hallgató megtanulja a fontos akadálymentesítési ismereteket.

Így minden szakember megismeri majd az akadálymentesítés fontosságát a saját szakterületén.

6. A képzések beillesztése a felnőttek képzésébe

Célunk, hogy a képzési anyagokat országszerte elterjesszük. Ezért a képzési anyagokat szeretnénk betenni a felnőttek képzésébe

Ehhez minél több képző helynek részt kell vennie a tudás átadásában.

7. A teljes körű akadálymentesítésre vonatkozó tudásunk folyamatos használata

Szeretnénk elérni, hogy a képzési anyagok segítségével az emberek másképpen gondolkodjanak a fogyatékos emberekről. Szeretnénk elérni, hogy az összegyűlt tudásunk megtalálható legyen egy helyen. Így szükség esetén bővíteni tudjuk majd ezt a tudást.

